

Voerbak¹

Vanaf de eerste week van mei was het ruim twee weken feest in de voortuin. De daar hangende nestkast was na twee jaar onbewoond te zijn geweest opnieuw bezet. Buurman kon niet nalaten daar een opmerking over te maken. Hij heeft al enkele decennia een kast hangen, die nog nooit bewoond is geweest. Bij mij was het vanaf het moment dat ik naast hem kwam wonen, nu ook al weer een hele tijd geleden, meteen raak met een koolmezenpaar. Op de hierboven vermelde jaren na is er altijd in gebroed. Aan alle eisen die de Koolmezen stellen wordt echter ook voldaan in buurman zijn tuin. Laten we het er maar op houden, dat het geluk altijd met de domme is. Het was hard werken voor de beide oudervogels. Ze vlogen vooral af en aan met rupsjes die zij, afgaand op de frequentie waarmee dit gebeurde, uit de onmiddellijke omgeving haalden. Onderzoek heeft uitgewezen dat het aantal voerbeurten kan variëren van 330 tot 600 keren per dag. Er is vastgesteld dat bij koolmeesbroedsels vanaf de geboorte van de jongen gemiddeld 3 gram olopemd tot 75 gram voedsel op dag 12 wordt genuttigd. Koolmezen vliegen na ongeveer achttien dagen uit. Tel uit je winst met mezen als natuurlijke insectenbestrijders en grote aantallen nestkasten in de vroeger veel voorkomende productiebossen. In tijden dat bij de vroegere Ministeries van Landbouw nog in termen van nuts- en prutsdieren werd gedacht zaten de insectenetende mezen al op rozen. Eigenlijk is een nestkast gewoon een voerbak waarin de jongen, die dit door piepen kenbaar maken, op hun wenken bediend worden. Het geluid was niet alleen een signaal voor pa of ma. Buurtkatten liepen kwijlend rond bij zoveel lekkers en een ervan ondernam zelfs pogingen tot een soort inbraak. Geattendeerd door de alarmerende Koolmezen leidde dit bij mij tot een emotionele reactie, gevolgd door een verjaagactie.

Zinloos, want je kunt niet de hele dag voor waakhond spelen. Bovendien is het de katten niet kwalijk te nemen. Het zijn gedomesticeerde roofdieren met jachtinstinct in hun genen. De

naar schatting twee miljoen katten alleen al die 's nachts op pad gaan schijnen jaarlijks in ons land minimaal zo'n tachtig miljoen prooien te bemachtigen. Hun baasjes moeten ze binnen houden; katten horen niet dag en nacht buiten te lopen struinen. Bindt de kat de bel aan! Dan hebben we het nog niet over natuurlijke vijanden gehad. Eksters, Gaaien en andere belagers eisen in de broedtijd ook hun tol, maar krijgen pas later een kans, wanneer de jongen net zijn uitgevlogen. Geduld is een schone zaak moet de Ekster gedacht hebben die vanaf de dakrand van de garage de nestkast in de gaten hield.

Wanneer er geen gevaar was landde het koolmeesmannetje of -vrouwtje eerst op het garagedak, 'controleerde' of de ander niet aan het voeren was en dook naar het toegangspad bij de voordeur. Vervolgens steeg de vogel bijna verticaal op in de richting van het nestholte. Af en toe wachtte het vrouwtje na de voederbeurt met trillende vleugeltjes op een boomtak op het mannetje. Bedelgedrag dat lijkt op het gedrag wat jonge vogels vertonen.

Na het uitvliegen was er opluchting. Dit broedsel had het gered. Wat een investering om de koolmeesbevolking op peil te houden! Dit met in het achterhoofd de wetenschap dat van de jongen na een jaar nog slechts een derde in leven is.

Penlijster